

İyi Demokratik Yönetişimin 12 İlkesi

1. Katılım, Temsiliyet, Seçimlerin Adil Yapılması
2. Duyarlılık
3. Etkililik ve Verimlilik
4. Açıklık ve Şeffaflık
5. Hukukun Üstünlüğü
6. Etik Davranış
7. Yetkinlik ve Kapasite
8. Yenilik ve Değişime Açık Olma
9. Sürdürülebilirlik ve Uzun Dönemli Yönelim
10. Sağlam Mali Yönetim
11. İnsan Hakları, Kültürel Çeşitlilik ve Sosyal Kaynaşma
12. Hesap Verebilirlik

**Avrupa Yönetişim
Mükemmelliği Markası
(ELoGE)**

YEREL YÖNETİM
REFORMU UZMANLIK MERKEZİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

İLKE 1 – Katılım, Temsiliyet, Seçimlerin Adil Yapılması

- ▶ Yerel seçimler uluslararası standartlara ve ulusal yasalara göre özgürce ve adil bir şekilde ve herhangi bir hile olmaksızın yapılır.
- ▶ Yurttaşlar yerel düzeydeki kamu aktivitelerinin merkezindedir ve açık şekilde tanımlanmış yöntemlerle kamusal yaşama dahil edilir.
- ▶ Bütün kadınlar ve erkekler, kendi çıkarlarını temsil edecek doğrudan veya dolaylı meşru yapılar aracılığıyla karar verme süreçlerinde söz sahibidir. Bu tür geniş bir katılım ifade, toplanma ve örgütlenme özgürlüğüne dayanır.
- ▶ Dezavantajlı ve daha az öncelikli kesimler de dahil tüm sesler, kaynakların tahsisi dahil olmak üzere, karar alma süreçlerinde duyulur ve göz önünde bulundurulur.
- ▶ Bütün toplumun çıkarlarına en uygun olan şeyin ne olduğu ve bunun nasıl başarılacağına dair geniş bir uzlaşmaya erişmeye ve farklı meşru çıkarlar arasında arabuluculuğa yönelik daimi dürüst bir çaba vardır.
- ▶ Azınlığın haklarına ve meşru çıkarlarına saygı duymakla beraber, kararlar çoğunluğun taleplerine göre alınır.

İLKE 2 – Duyarlılık

- ▶ Hedefler, kurallar, yapılar ve usuller yurttaşların ihtiyaçları ve meşru beklentilerine göre uyarlanır.
- ▶ Kamu hizmetleri makul sürede yerine getirilir ve taleplere ve şikayetlere makul bir sürede cevap verilir.

İLKE 3 – Etkililik ve Verimlilik

- ▶ Sonuçlar kararlaştırılan hedeflere uygundur.
- ▶ Mevcut kaynaklar en verimli şekilde kullanılır.
- ▶ Performans yönetim sistemleri değerlendirmeyi ve hizmetlerin etkililiğini ve verimliliğini iyileştirmeyi mümkün kılar.
- ▶ Performansı değerlendirmek ve iyileştirmek için düzenli aralıklarla denetimler yapılır.

İLKE 4 – Açıklık ve Şeffaflık

- ▶ Kararlar, kurallara ve düzenlemelere uygun olarak alınır ve uygulanır.
- ▶ Yasalarda özellikle gerekçelendirilenler (gizliliğin korunması veya satın alma usullerinin adillliğini sağlama gibi) dışında, tüm bilgiler kamuoyunun erişimine açıktır.
- ▶ Yerel yönetimin çalışmalarına etkili bir şekilde katkı koymayı ve takip etmeyi mümkün kılacak bir şekilde, kararlar, politikaların uygulanması ve sonuçları hakkındaki bilgiler kamuoyunun erişimine açıktır.

İyi Demokratik Yönetişim kamu yönetiminin tüm seviyelerinde bir gerekliliktir. Yerel düzeyde, yerel yönetimin yurttaşlar en yakın yönetim olması nedeniyle bu birinci derece öneme sahiptir. Avrupa Konseyi bunu, İyi Demokratik Yönetişimin gereklilikleri ve Avrupa demokrasisinin temel değerlerini temsil eden 12 İlke yoluyla tanımlamaktadır.

- 12 İlke, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 2008 tarihli kararıyla onaylanan Yerel Düzeyde Yenilik ve İyi Yönetişim Stratejisinde yer almaktadır.
- Uzmanlık Merkezi, bu ilkelerde belirlenmiş olan standartları karşılamaları ve böylece yurttaşlara daha iyi hizmetler sunmaları için yerel yöneticilere yardımcı olacak araçlar geliştirmektedir.

Avrupa Yönetişim Mükemmelliği Markası (EloGE)

- EloGE'nin simgesi, 12 ilkenin işlendiği oniki kenarlı bir kristaldir. Marka, 12 ilkeye saygısını gösteren yerel yöneticilere bir ulusal ve bölgesel Paydaşlar Platformu tarafından ödül olarak verilir. Bu Platform Avrupa Konseyi'nin Paydaşlar Platformu tarafından akredite edilmek durumundadır.
- Marka için başvurmak isteyen Yerel yöneticiler şu araçlarla değerlendirilir: kıyaslama, bir yurttaş araştırması ve bir seçilmiş yerel temsilciler araştırması.
- Değerlendirme, yerel yöneticilerin kamusal yetkilerini kullanırken ve yerel halka kamu hizmetlerini temin ederken kendi güçlü ve zayıf yönlerini anlamalarını sağlar. Yerel yöneticiler, yerel yönetimlerin kalitesini iyileştirmek için Uzmanlık Merkezi tarafından geliştirilmiş çok sayıda aracı kullanabilir ve meslektaşlarının iyi uygulamalarından ilham alabilir.

İLKE 5 – Hukukun Üstünlüğü

- ▶ Yerel yöneticiler hukuka ve mahkeme kararlarına göre hareket ederler.
- ▶ Kurallar ve düzenlemeler kanunda belirlenen usullere göre kabul edilir ve tarafsız bir şekilde uygulanırlar.

İLKE 6 – Etik Davranış

- ▶ Kamu yararı bireysel çıkarlardan önce gelir.
- ▶ Her türlü yolsuzlukla mücadeleye ve önlemeye yönelik etkili önlemler mevcuttur.
- ▶ Çıkar çatışmaları zamanında ilan edilir ve söz konusu kişiler, ilgili kararlarda yer almamalıdır.

İLKE 7 – Yetkinlik ve Kapasite

- ▶ Yönetişimi sağlayanların mesleki becerileri devamlılık arz edecek şekilde sürdürülür ve çıktılarını ve etkilerini iyileştirmek için güçlendirilir.
- ▶ Kamu görevlileri devamlı bir şekilde performanslarını iyileştirmeye yönelik motive edilirler.
- ▶ Pratik yöntemler ve usuller yaratılır ve daha iyi sonuçlar üretmek ve becerileri kapasiteye dönüştürmek için kullanılır.

İLKE 8 – Yenilik ve Değişime Açık Olma

- ▶ Problemlere yönelik yeni ve etkili çözümler aranır ve modern hizmet sunumu yöntemlerinden faydalanılır.
- ▶ Yeni programları başlatma, deneme ve başkalarının deneyimlerinden öğrenme isteği mevcuttur.
- ▶ Daha iyi sonuçlar elde etmek için değişime elverişli bir iklim yaratılmıştır.

İLKE 9 – Sürdürülebilirlik ve Uzun Dönemli Yönelim

- ▶ Yürürlükteki politikalarda gelecek kuşakların ihtiyaçları dikkate alınır.
- ▶ Toplumun sürdürülebilirliği daimi olarak göz önünde bulundurulur.
- ▶ Kararların tüm maliyetleri içselleştirmesine ve gelecek kuşaklara çevresel, yapısal, finansal, ekonomik veya toplumsal sorunları ve gerilimleri aktarmasına çaba gösterilir.
- ▶ Yerel toplumun geleceği hakkında, bu türden bir gelişme için neyin gerekli olduğuna dair bir anlayışın yanı sıra, geniş ve uzun erimli bir bakış açısı vardır.
- ▶ Söz konusu geniş ve uzun dönemli perspektifin dayandığı tarihsel, kültürel ve sosyal zorluklarla ilgili bir anlayış mevcuttur.

ELoGE Değerlendirmesi

■ İyİ Demokratik Yönetişimin 12 İlkesinin her biri için, aşağıdaki bilgiler değerlendirme ile sağlanır:

- ▶ İlkenin tanımı ve bir belediyenin bu ilkeye uygun çalışması için genel anlamda yardımcı olabilecek faaliyetlerin bir listesi;
- ▶ Belediyelerden bu ilke için olgunluk seviyelerini tespit etmelerinin istendięi bir öz-değerlendirme bölümü;
- ▶ Belediye tarafından saęlanan, öz-değerlendirmeyi destekleyecek deliller.

■ Bir belediyeden beklentiler aşağıdaki gibi olacaktır:

- ▶ İlkenin sağlandığını desteklemeye yönelik ellerinde mevcut olan delilleri gözden geçirmeleri
İlkeye yönelik olgunluklarının bir öz-değerlendirmesini yapmaları; ve
- ▶ Öz-deęerlendirmelerinin desteklenmesi için sunmak istedikleri delilleri kaydetmeleri.

İLKE 10 – Sağlam Mali Yönetim

- ▶ Ücretler, sunulan hizmetlerin maliyetini aşmaz ve özellikle önemli kamu hizmetleri söz konusu olduğunda talebi aşırı bir şekilde düşürmez.
- ▶ Sözleşmeler ve kredi kullanımı, kaynakların, gelirlerin, rezervlerin tahmini ve istisnai gelir kullanımı da dahil olmak üzere, mali yönetimde ihtiyatlılık gözetilir.
- ▶ Çok yıllık bütçe planları kamuoyuna danışılarak hazırlanır.
- ▶ Konsolide hesapların yayımlanması ve kamu-özel sektör iş birliği durumlarında risklerin gerçekçi bir şekilde paylaşılması da dahil olmak üzere, riskler uygun şekilde tahmin edilir ve yönetilir.
- ▶ Belediyeler arası dayanışma, yüklerin ve faydaların adil biçimde paylaşılması ve risklerin azaltılması (eşitleme sistemleri, belediyeler-arası işbirliği, risklerin karşılıklı hale getirilmesi ...) için düzenlemelere yerel yönetim müdahil olur.

İLKE 11 – İnsan Hakları, Kültürel Çoğulculuk ve Sosyal Kaynaşma

- ▶ Yerel yönetimin etki alanı içinde, insan haklarına saygı duyulur, insan hakları korunur ve uygulanır ve herhangi bir temeldeki ayrımcılıkla mücadele edilir.
- ▶ Kültürel çeşitliliğe değer verilir ve herkesin yerel toplumda bir paya sahip olmasını, kendisini özdeşleştirmesi ve dışlanmış hissetmemesini sağlamak için sürekli çaba sarf edilir.
- ▶ Sosyal kaynaşma ve dezavantajlı alanların entegrasyonu teşvik edilir.
- ▶ Temel hizmetlere erişim, özellikle de toplumun en dezavantajlı kesimleri için korunur.

İLKE 12 – Hesap verebilirlik

- ▶ Tüm karar vericiler, toplu veya bireysel olarak, kararlarının sorumluluğunu üstlenirler.
- ▶ Kararlar raporlanır, açıklanır ve yaptırıma tabi olabilir.
- ▶ Kötü yönetime ve yerel yöneticilerin sivil hakları ihlal eden eylemlerine karşı etkili giderimler mevcuttur.

Sistem Nasıl Çalışır?

ADIM 1

- ▶ Bir bakan, bir yerel yönetimler birliği (Belediyeler Birliği) veya bir STÖ tarafından Avrupa Konseyine sunulan akreditasyon talebi. (İletişim bilgisi ve diğer detaylar Uzmanlık Merkezinin web sitesinde bulunabilir)
- ▶ Değerlendirmenin uyarlanması, sunumu ve değerlendirmeyi nasıl kullanacaklarına dair belediyeler için bir eğitim.
- ▶ Değerlendirmeye ve yurttaş ve seçilmiş görevliler anketlerine göre belediyenin öz-değerlendirmesi.

ADIM 2

- ▶ Karşılaştırmalı değerlendirmenin ve anketlerin sonuçlarının toplanması ve değerlendirilmesi, bir raporun hazırlanması.
- ▶ 12 İlkenin uygulanmasına en yakın belediyelerin belirlenmesi.

ADIM 3

- ▶ ELoGE Ödül Töreni, sonuçların tartışılması.
- ▶ Belediyeler arasında deneyim paylaşımı, değerlendirme ve araştırma sonuçlarına göre iyileştirme planlarının hazırlanması.

— **ELoGE değerlendirmesinin uygulanmasına yardım etmenin yanı sıra, 12 İlkenin anlaşılmasını yaygınlaştırmak ve farkındalığı arttırmak için yerel yönetimlerde iyi yönetim E-Aracı (E-tool) tasarlanmıştır.**

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Yerel Yönetim Reformu Uzmanlık Merkezi Avrupa Konseyi tarafından 2006'da kurulmuştur. Misyonu kamu otoritelerine yönelik yasama yardımı, politika tavsiyesi ve kapasite geliştirme yoluyla İyi Yönetişimi teşvik etmektir. Merkezin ilgili Avrupa standartları ve iyi uygulamalardan esinlenmiş 20 kapasite geliştirme aracı vardır. Bu araçlar, İyi Demokratik Yönetişimin 12 İlkesine göre yerel yöneticilerin kapasitesinin değerlendirilmesine ve güçlendirilmesine olanak tanır. Merkezin Avrupa Konseyi Demokrasi ve Yönetişim Komitesi (CDDG) ile olan bağlantısı, 47 üye devletin yönetim reformlarıyla ilgili bilgi ve uzmanlığı olan üst düzey hükümet görevlilerine hazır erişim sunmaktadır.

www.coe.int/good-governance

www.coe.int

"Avrupa Konseyi Avrupa kıtasının önde gelen insan hakları kuruluşudur. 47 üyesinden 28'i Avrupa Birliği üyesidir. Avrupa Konseyi'nin bütün üyeleri insan haklarını, demokrasiyi ve hukukun üstünlüğünü koruma amacıyla hazırlanmış olan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni imzalamıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi üye ülkelerde Sözleşme'nin uygulanmasına nezaret eder."

www.stgm.org.tr

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

"Bu yayın Avrupa Birliđinin maddi desteği ile 'Örgütlenme Özgürlüğü ve Katılım Hakkının Geliştirilmesi' için yürütölen proje kapsamında, STGM ekibi tarafından katılım hakkına dair bilgilendirme sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla Avrupa Konseyi'nin ve gayriresmi çeviri STGM'nin sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliđinin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir"